

ARCHIPEL WILLEMSPARK

nieuws... mensen... samenleving...

www.archipelwillemspark.nl

Vieze lucht happen...

hoe lang nog?

Op 7 november heeft de gemeenteraad een motie van de Haagse Stadspartij aangenomen. Vanwege de slechte luchtkwaliteit in de stad wordt daarin gevraagd om onderzoek naar uitbreiding van de milieuzone, tot aan én tot en met de Centrumring. Een dergelijke uitbreiding zou voor onze wijk een positief effect hebben. Maar het is voorlopig alleen onderzoek. Wanneer worden er echte maatregelen genomen?

Het wordt nog erger

De straten in de Archipelbuurt horen bij de ongezondste in Nederland, en het wordt nog erger. In 2014 en 2015 worden de Mauritskade

en de Javastraat voor onderhoud en herinrichting tijdelijk afgesloten (meer informatie op blz. 6). Dat wordt opgevangen door de Laan Copes van Cattenburg en de Burgemeester Patijnlaan. Daar staan nu de auto's al te ronken in de file, en het sluipverkeer neemt toe. En uitstoot is het ergste bij files, bij korte stukjes rijden en optrekken.

Is gezonde lucht een recht?

Inmiddels twijfelt niemand meer aan de schadelijke effecten van luchtvervuiling door verkeer, met name roet, fijnstof en ultrafijnstof. Lennart van der Linde van het Haags Milieucentrum: 'De onderzoeken van het WHO zijn overtuigend en wijzen op astma, long- hart- en vaatziekten. Kanker ontwikkelt zich vooral door de roetdeeltjes uit de diesel. Kinderen die nu in slechte lucht opgroeien hebben aantoonbaar een kleinere longcapaciteit. Dit gaat in de toekomst ook hogere gezondheidskosten geven. Voor roken kun je kiezen, maar voor het inademen van slechte lucht niet'. Ultrafijnstof is het gevaarlijkst omdat het in de bloedbaan doordringt. Voor ultrafijnstof bestaan nog geen normen.

Ramen dicht!

Mevrouw Derks uit de Couperusduin flats houdt haar ramen dicht: 'Natuurlijk is het hier zo ongeveer de goorste plek van Nederland. Mijn geloof in frisse lucht is volkomen weg. Frisse lucht is een illusie.' Ze loopt naar het raam en zet het wijd open. 'Soms doe ik dat midden in de nacht, dan is het verkeer gekalmeerd, en als het dan geregend heeft en de lucht is redelijk schoon, laat ik even alles doorwaaien. Maar verder houd ik de boel dicht. Dat echte schoonmaken, met alles zwart, dat hoeft dan niet meer.' Ze wijst naar de auto's buiten: 'Overdag sta je ook in je flat eigenlijk altijd in de file'.

Gemeentebestuur werkt averechts

Wijkbewoners doen metingen die de slechte situatie bevestigen (zie vorige wijkkrant), maar de gemeente lijkt dat nauwelijks serieus te nemen. We vroegen de wethouder van Verkeer om een interview, maar dat is niet gelukt. Lennart van der Linde: 'De gemeente neemt maatregelen die het autoverkeer naar het centrum juist bevorderen. De Utrechtse en de Rotterdamse baan zijn twee aanvoerroutes die recht naar de binnenstad leiden, ook voor verkeer dat daar helemaal niet hoeft te zijn. De Rotterdamse baan gaat 500 miljoen kosten. Stel je voor wat je met dat geld kunt doen voor een schonere stad, voor veilig fietsen en goed openbaar vervoer. De bewoners pleiten voor meer duidelijkheid over de bestaande verkeersstromen, het verkeer zou beter gespreid en opgevangen kunnen worden aan de rand van de stad.'

> lees verder op pagina 2

Iets voor u?

De wijkkrant zoekt nieuwe redactieleden!

Wij komen graag in contact met mensen die zich betrokken voelen bij hun eigen wijk, die het leuk vinden om te schrijven (ervaring is niet noodzakelijk), die gewend zijn om met de computer om te gaan, en samen 5x per jaar een nieuwe krant elkaar willen zetten.

Is dat iets voor u? Neem dan contact op met Eva Drijver: eva-krant@kpnmail.nl, telefoon 350 68 55, of met Else Ponsen: ejjponsen-breugem@tele2.nl of telefoon 350 57 38.

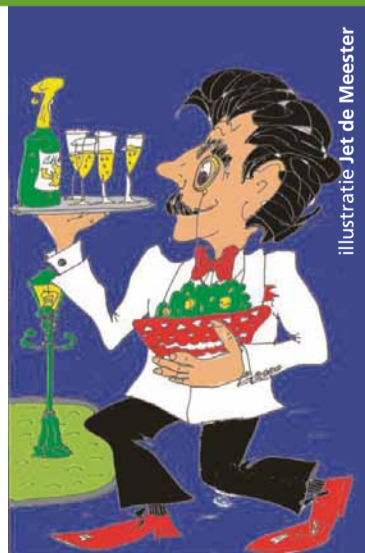
VOORAANKONDIGING

Walking Dinner

Zaterdag 22 maart a.s. zal er weer een Walking Dinner georganiseerd worden. Kijk op de site voor actueel nieuws. Aanmelden kan vanaf begin januari 2014. De inschrijvingstermijn sluit op 1 maart 2014. Wie wil meehelpen met de organisatie is van harte welkom om de vacatures op de homepage van de website te bekijken.

We streven ernaar het succes van vorig jaar te evenaren. Wijnhandelaar Schutter in de Balistraat heeft zijn medewerking opnieuw toegezegd.

 www.willemarchipel.nl

illustratie Jet de Meester

Willem: Waarom ben jij dit jaar niet als Zwarte Piet verkleed? Dan had je mij tenminste kunnen helpen opstijgen!

Archipella: Maar liefje, je weet toch dat ze geen grijze of paarse make-up hadden bij de drogist.

NOVEMBER 2013

Een uitgave van Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark. Oplage 5000.

Extra
dikke
editie

Resultaat voedselbank actie

> pagina 3

Joods begraven

> pagina 5

Herinrichting Javastraat

> pagina 6

5 januari 2014
15.00 - 17.00 uur

Nieuwjaarsreceptie

De nieuwjaarsreceptie wordt georganiseerd door de Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark, Stichting Wijkbus Stap-in, Vereniging 't Klokhuis, Stichting het Klokhuis en Stichting Archipelpoëzie.

U bent van harte welkom.

International Residents

Much of the material in this community newspaper can be found in English on the international section of the community website:

www.archipelwillemspark.nl

Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark

secretariaat
p/a Celebesstraat 4, 2585 TJ Den Haag
Administratieve ondersteuning
mw. Trudy Hollander
T. 404 95 80 (bij geen gehoor T. 350 35 11)
secretariaat@archipelwillemspark.nl

bestuur
voorzitter
dhr. mr. P.A. Offers T. 517 67 01
arnout@archipelwillemspark.nl

vice-voorzitter
mw. mr. C.C. Dedel-van Walbeek T. 350 33 55
tieke@archipelwillemspark.nl

secretaris
jhr. W.F. Hooft Graafland T. 360 90 63
folef@archipelwillemspark.nl

penningmeester
dhr. mr. R. Klein T. 362 57 44
ruud@archipelwillemspark.nl

lid dhr. ir. A. Bloembergen
auke@archipelwillemspark.nl

lid mw. mr. A. Ter Kuile
annette@archipelwillemspark.nl

contact zorg en welzijn
ruud@archipelwillemspark.nl

contact duurzaamheid A/W
duurzaam@archipelwillemspark.nl

contact ruimtelijke ordening
ruimtelijkeordening@archipelwillemspark.nl

contact verkeer
verkeer@archipelwillemspark.nl

contact openbare ruimte
openbareruimte@archipelwillemspark.nl

Klachten stadsbeheer
bel 14 070

Gemeente Den Haag

Algemene adressen

Wijk- en Dienstencentrum 't Klokhuis
informatie zie pagina 12

Het Schakelpunt
Burg. Patijnlaan 1900, 2585 CB Den Haag

Koffiedrinken 55+
maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur
dinsdag 10.00 tot 11.00 uur

Florence Thuiszorg
Verzorging en verpleging
maandag t/m donderdag tussen 9.00-12.00 uur
T. 754 13 10 (calamiteiten 413 10 00)

Pedicure
Ash Voetocht, maandag
T. 06 230 035 48 of 445 09 30 (op werkdagen)

Stichting Terminale Zorg door vrijwilligers
T. 754 13 30, info@terminalezorg.nl

Staedion
informatie 0900 14 24

Prikpost huisartsen bij apotheek Nauta
dinsdag en donderdag 09.00 - 10.30 uur

Diaconaal opbouwwerker
Aklil Getachew, T. 318 16 16

Burenhulp
Mevr. M. Simonis-van Harten (vanaf 11.00 uur)
T. 350 34 94

Vredeskapel
Malakkastraat 1-5, T. 355 82 12
Koster mw R. de Jong, ds. C. v. Duinen,
T. 887 94 10, dsvanduinen@ziggo.nl

The Anglican Church of St. John + St. Philip
Ary van der Spuyweg 1A
T. 355 53 59
churchoffice@stjohn-tsphillip.org
www.stjohn-stphillip.org

Clubhuis en Speelpark De Cantaloup
Cantaloupenburg 26A, 2514 KL Den Haag
clubhuis.cantaloup@gmail.com

Huur Clubhuis
Als vriend van het speelpark betaalt u €45 per jaar. Geen dure vriendschap, want je mag een keer gratis gebruik maken van het clubhuis voor bijvoorbeeld een kinderpartijtje. Girorekeningnr: 8160392.

Oppassen geblazen!

Wanneer u een oppas zoekt kunt u onderstaande personen benaderen. De voorwaarden dient u verder zelf te maken.

Laurens Bos	T. 06361 99 624	Aria Veen	T. 354 05 01
Malou Polak	T. 350 61 16	Sophie Vlaar	T. 362 82 70
Marlijn Roelvink	T. 06 189 84 312	Mw M. Vollema	T. 06 519 58 607
Thijs van Schaik	T. 06121 08 703	Godert de Zoeten	T. 06211 67 589

Katten oppas!
mw. J van Beek
T. 352 30 20

Politie Haaglanden

T. 0900 88 44
T. 112 bij spoed! En verdachte omstandigheden!

Wijkbureau Karnebeek
Burgemeester Patijnlaan 35
2585 BG Den Haag
centraal tel. 424 17 60
fax. 424 17 24

www.politie.nl/haaglanden/bureaus

Wijkagenten Archipel & Willemspark
Marianne Hoogerbrugge
marianne.hoogerbrugge@haaglanden.politie.nl
Hans Plat
hans.plat1@haaglanden.politie.nl

vervolg pagina 1 **Vieze lucht happen ... hoe lang nog?**

Probleem is volgens Lennart het gebrek aan politieke wil. 'In plaats van het parkeren in het centrum moeilijker te maken komen er 2500 parkeerplaatsen bij. In Copenhagen halen ze juist parkeerplaatsen weg, Londen, Oslo en Milaan hebben een spitsheffing en ook Oostenrijk en Zwitserland hebben een strenger beleid. Ook in de Amsterdamse binnenstad geldt een strenger parkeerbeleid en veel Nederlandse steden hebben P&R's (parkeerplaatsen aan de rand van de stad, waar je dan met ov verder kunt). Den Haag heeft er maar één'. Het centrum krijgt steeds meer hoogbouw, en ook dat trekt meer auto's aan. Intussen wordt het Openbaar Vervoer afgebroken. Mevrouw Derks: 'Bus zo is geschrapd en 24 rijdt 's avonds nog maar om het half uur. Wie wil er 's avonds laat zo lang op een bus staan wachten?'

Invoed van bewoners
Milieudefensie heeft de actie gelanceerd: 'Samen voor Gezonde Lucht', en steunt lokale groepen, waaronder de meetgroep in onze wijk. Op 20 november is er een rochelroute-actie bij de Haagse Markt, met als doel de gemeente met de neus op de feiten te drukken. Zie: <http://oproep.rochelroutes.nl/>. Onder druk van bewoners en kleine partijen worden soms verbeteringen aangebracht voor fietsers en wandelaars. Voor onze wijk betekent dat een plan voor betere fietspaden in de Javastraat. Inspraak over de herinrichting kan tot 22 december (zie pagina 6). Maar echte maatregelen ontbreken. De binnenstad mag dan ontlast zijn door het Verkeerscirculatieplan, de verkeersproblemen en de luchtvervuiling zijn niet opgelost maar verplaatst.

LVDB

... van over de wijkgrens

Op zaterdag 11 januari 2014 houdt Muziekacademie Den Haag weer een Open Dag, van 11:00 tot 15:00 uur. Ontmoet onze docenten, luister naar doorlopende optredens, probeer zelf de instrumenten... Geïnteresseerd in muzieklessen of een cursus? Kijk alvast even op de website: www.muziekacademiedenhaag.nl.

Muziekacademie Den Haag · Berlage-Huis · Raamweg 36

Teloorgang Willemsparkschool

hier hingen hun jasjes
hier deden ze hun plasjes
hier speelden de schatjes

Lantaarn kapot, afvalbakken vol of een verzakte stoep?

Zo meldt u het aan de gemeente:
Bel 14070 (u krijgt een melding als het is opgelost)

Vrijwilligers nodig voor Vredeskapel in 2014

Op zaterdagmiddag 18 januari 2014 vindt een open bijeenkomst plaats voor iedereen die wil bijdragen aan een nieuwe bestemming voor de Vredeskapel. Plaats: Vredeskapel, Malakkastraat 1-3.

Vanwege de voorgenomen sluiting van de Vredeskapel in juni 2014, zet de initiatiefgroep Vredeskapel 2014 zich sinds het voorjaar in voor een waardige nieuwe bestemming van de kapel. Uit de vele positieve reacties en suggesties die we hebben gekregen blijkt dat er aan ideeën geen gebrek is en dat er velen zijn die op een of andere manier willen bijdragen. Goed nieuws is ook dat de Protestante Gemeente van Den Haag, de eigenaar van het gebouw, in ieder geval voor de opstartfase van een paar jaar, positief staat tegenover exploitatie door onze initiatiefgroep tegen een reële kostenvergoeding.

Huis in de buurt?
De initiatiefgroep wil het gebouw blijven bestemmen voor de gemeenschap, door ruimte te bieden aan culturele evenementen maar ook aan bezinning, bezieling en betrokkenheid. Dankzij de intieme sfeer, de prachtige akoestiek en de bijzondere lichtinval, leent de kapel zich heel goed voor bijeenkomsten en ontmoeting. De zaal vult bestaande voorzieningen in de wijk mooi aan.

Maar, zonder vrijwilligers gaat het niet
Wanneer we de Vredeskapel willen ontwikkelen tot een nieuw huis in de buurt, en tegelijkertijd de kosten zo laag mogelijk willen houden, zijn er veel vrijwilligers nodig. Dit zal het hoofdthema zijn op de open bijeenkomst op zaterdagmiddag 18 januari 2014. We zoeken mensen voor bestuurlijke taken, mensen die activiteiten willen organiseren en er is menskracht nodig voor praktische werkzaamheden.

Zonder geld evenmin
Met de huidige huuroprofgrensten kan maar een gering deel van de lopende kosten van verwarming, verlichting, schoonmaak en dergelijke worden betaald. De huuroprofgrensten zullen dus omhoog moeten om tot een gezonde exploitatie te komen. Daarnaast zullen (periodieke) giften nodig zijn, onder meer voor noodzakelijke investeringen. Hiervoor is oprichting van een stichting noodzakelijk.

Voorbeelden van activiteiten? Open Podium middagen!
De voedselbankactie in november met een opbrengst van 50 kratten kruidenierswaren is ook een voorbeeld. Kom vooral naar de Open Podium middagen op zaterdag 16 november, 14 december en 1 februari. Aanvang: 15.00 uur. Toegang 4 euro, ooievaarspas 2 euro. U kunt zich ook aanmelden als musicus.

Geef u op voor de nieuwsbrief!
Over dit alles berichten we verder via de nieuwsbrief en de website van Vredeskapel 2014, en via de website van Archipel/Willemspark, inclusief natuurlijk over het toekomstige banknummer. Voor aanmelding nieuwsbrief en info: info@vredeskapel.nl

www.vredeskapel.nl

Buurt in beweging

Loop naar de pomp

Als uw fietsbanden opgepompt moeten worden en er is geen pomp voorhanden dan kunt u hulp vinden op de hoek van het Nassauplein bij de Javastraat. Hier staat een klein (reclame) zuiltje met pomp voor diverse ventielen. Als het goed is, bevinden zich bovenop de zuil ook plakspullen. Het is een cadeautje van ondernemer Douwstra uit Vleuten, die Den Haag nog negen exemplaren schonk. Op den duur wil hij door verkoop van reclame er winst mee maken. Een leuk initiatief voor onze fietsers, die snakken naar een beetje lucht in de banden.

EPB

Mastroquet wordt Le Bon Ton

Vanaf half oktober zwaaien Anita en Eddy Knol de scepter in hun restaurant Le Bon Ton aan de Borneostraat 201.

Anita wist al sinds haar jeugd dat ze in de horeca wilde werken; haar vader had een restaurant Le Bon Ton in Scheveningen en van hem leerde ze het vak met alle *in's* en *out's*. Jarenlang runden Anita en Eddy samen de "kantine" van Tennispark Leimonias. Eddy is een bekende tennisser, was in de jaren '60 Nederlands kampioen, en dit was een leuke combinatie van beider vak/hobby! Eigenlijk wilden ze graag een restaurant in de Archipel, ook al omdat daar veel bekenden wonen en ze de sfeer van de wijk erg prettig vinden. Ze vonden Maarten van de Mastroquet (die iets groters wilde) bereid tot overname; en ze maakten de ruimte wat lichter met verf, nieuwe lampen en stoelen, kortom het is er iets "vrouwelijker" geworden (volgens Anita).

Kwaliteit voor een leuke prijs
Anita kookt, samen met Eddy, ze bedenkt de gerechten en maakt de menu's; ze is van plan om eenmaal per maand een nieuwe kaart te presenteren. Hun uitgangspunt is: "kwaliteit voor een leuke prijs" (uw verslaggever heeft het gemerkt, dat lukt haar heel aardig!). Nog even een paar details: ze zijn maandag gesloten, dinsdag t/m zondag open voor de lunch (12.00 - 14.00 uur) en diner (17.30 - 22.00 uur). Mogelijkheden tot reservering e.d. vindt u op hun website. Anita en Eddy zullen u van harte welkom heten!

ED

www.restaurantlebonton.nl

Voedselbank aktie
Het resultaat

De inzameling voor de voedselbank is een groot succes geworden. In totaal waren er vijftig kratjes met voeding, sappen, huishoud- en verzorgingsartikelen die door vrijwilligers werden ingeladen in het busje van de voedselbank. Een zo groot resultaat was niet verwacht en ook de medewerkers van de voedselbank waren verbaasd. Dat komt doordat de winkeliers uit onze buurt een aanzienlijke bijdrage hebben geleverd en door de reclamecampagne is de oproep ook bij expats en mensen in de ons omringende wijken binnen gekomen. De goederen werden afgeleverd in 't Klokhuis en in de Vredeskapel. Winkeliers en alle anderen: hartelijk dank voor jullie gaven, de voedselbank zorgt dat het goed terecht komt. De organisatie wil alle mensen die mee gewerkt hebben danken voor hun inzet, waarbij Liesbeth de Bles zeker niet vergeten mag worden.

De werkzaamheden aan het Prinsevinkepark zijn weer hervat. Er is een nieuwe aannemer (van Omme&deGroot), die blijkbaar alle retentierchouders tevreden heeft weten te stellen.

Romandebuut

Trudy Kunz, rasechte Archipelbewoonster, heeft op 7 november bij boekhandel Paagman haar romandebuut *Kroniek van een bange liefde* ten doop gehouden.

www.trudykunz.nl

KONING KLANTJE

Voor een klein kind kan boodschappen doen heel gezellig zijn. Op weg naar de winkels kom je langs vele deuren met spannende brievenbussen, worden er poezen achter het raam toegesproken of moet er even aan bloemetjes geroken worden in de geveltuintjes of moeten er hondjes geaaid worden. Ook bij winkels zijn er favorieten. Korstjes vers brood bij de bakker, stukje worst bij de slager, kaas bij de kaaswinkel of een appeltje bij de groenteboer. Bij de super krijg je ook een mandje en mag je er ook wat in doen. Je ouders moeten wel een beetje de tijd nemen voor dit programma, want erna wil je thuis wat drinken met wat lekkers erbij en wordt er als het meezeit ook nog een boekje voorgelezen. Een nostalgisch verhaalje over een klein meisje, dat inmiddels groot is en kind én drukke baan heeft. Niet slechter voor een kind in deze tijd, maar wel heel anders.

EPB

Verkoop
Koop
Taxaties
Huur
Verhuur
Vastgoedmanagement

ESTATA
MAKELAARS O.G.

Badhuisweg 234
2597 JS Den Haag
t 070 350 70 50
f 070 354 19 43
email info@estata.nl
www.estata.nl

... for the personal touch

IK WIL
BETER
ZIEN*

Beter zien?
15% korting op de gehele collectie.
op vertoon van deze advertentie

Kom naar de Beter Zien winkel voor (zonne-)brillen (o.a. Ralph Lauren, Dior, Ray-Ban en Persol), contactlenzen, sportbrillen en optische hulpmiddelen.

Beter Zien | Frederikstraat 569 | 2514 LR Den Haag | T 070 - 3642404
Openingsuren: Dinsdag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.30 uur. Zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur

Burger Van Leeuwen is al meer dan 40 jaar een begrip in Groot Den Haag en Archipel bij taxaties, beheer, aan-/verkoop en verhuur van woningen. U weet zich verzekerd van een professionele, klantgerichte en deskundige begeleiding.

DE MAKELAAR DIE:
EEN HOGERE VERKOOP-/VERHUURPRIJS BEHAALT,
UW WONING SNELLER VERKOOPT/VERHUURT,
U HELPT BIJ DE SCHERPSTE AANKOOPPRIJS.

Ons team beschikt over jarenlange ervaring en een gedegen kennis van de lokale en regionale markt. De medewerkers van Burger Van Leeuwen gaan altijd slagvaardig te werk en nemen u alle bijkomende zaken rond aan-/verkoop en verhuur uit handen.

EN UITEINDELIJK GAAT HET U
OM DE KLIK-FACTOR!

BURGER VAN LEEUWEN
GARANTIEMAKELAARS

RESIDENTIAL HOUSING

Wij informeren u graag persoonlijk over onze totale dienstverlening.
Stevinstraat 157, 2587 ED Den Haag
T 070-350 23 04 E info@bv.nl
www.bvl.nl

Gransjean
Wijnen en Druifstessen

Anne-Wies van Oosten
Registrerenoloog van de Wijnacademie
Wijn-Spissadvies

Ontmoet ons ook op: <http://Twitter.com/gransjean>
Anne-Wies blog: <http://gransjeanblog.blogspot.com>

Bankastraat 12
2585 EN Den Haag
T 070 358 62 18
info@gransjean.nl
www.gransjean.nl

Matzinger Eversdijk
Notarissen

Alexander Gogelweg 32
2517 JJ Den Haag

T (070) 35 88 000
F (070) 35 88 707

E notaris@matzingereversdijk.nl
I www.matzingereversdijk.nl

SINCE 1866
de tapperij

Lunch
Diner
Party
Borrel
Buffet
Catering

Atjehstraat 66
2585 vL Den Haag
Telefoon 070 352 39 98

exotenhof

Een wereld aan diversiteit in verse groente en fruit

Bezoek eens onze website.
Ons hele assortiment thuis op een presenteerblaadje.
Bestelgemak voor iedereen.

Bankastraat 78g | T 070 350 52 50 | info@exotenhof.nl
2585 EP Den Haag | F 070 331 90 71 | www.exotenhof.nl

HEEMSKERK
Bloemisten

www.heemskerk-bloemisten.nl
email: info@heemskerk-bloemisten.nl
bankastraat 70 tel. 070-3588544
2585 ep den haag fax 070-3524233

ZUIVELLAND
Annelies van den Ende

Bankastraat 44
Telefoon 070 355 02 44
www.zuivelland.nl

kaasspecialiteiten

- top kwaliteit boerenkaas
- honderden soorten binnen en buitenlandse kaas
- versgebrande noten
- boeiend assortiment olijven
- kaassouvenirs

voor kenners van smaak!

Balletschool
Elsa Vreken

klassiek, conditie, moderne meisjes, jongens vanaf 6 jaar ook voor volwassen mannen en vrouwen

Moderne les door
Louise Frank
Voor dansliefhebbers vanaf 40 jaar
In samenwerking met **DeDDDD**

Madoerastraat 17
2585 VA Den Haag
070 - 3505149
elsa.vreken@planet.nl

GET FIT STAY FIT
www.getfitstayfit.nl

De specialist in Personal Training

Studio's op afspraak open van 06.00 - 23.00 uur!

Start nu met uw goede voornemens!
December, Januari, Februari
GRATIS HealthCheck afspraak met uw Personal Trainer!

2x PT-Studio in de Archipelbuurt:
✓ Javastraat 88
✓ Schelpkade 37-38

Luxe trainingsstudio's -- Persoonlijke aandacht
-- Altijd één-op-één afspraak --

www.getfitstayfit.nl

Annette, bedankt!

Annette ter Kuile gaat het bestuur van de Bewoners Organisatie verlaten, hoe jammer zij dat ook vindt. Zij kan e.e.a. niet goed meer combineren met haar baan en haar overige werkzaamheden.

Ze heeft 4 jaar in het bestuur gezeten, en dat betekende één maal per maand een vergadering (overdag) in een goede en gezellige sfeer, met daarnaast zo veel tijd als ze had om extra werkzaamheden te doen. Eenmaal per twee maanden is er 's avonds een Wijkberaad waar je als bestuurslid liefst bij moet zijn, maar dat lukte helaas ook wel eens niet.

Betrokkenheid bij je wijk

Wat ze vooral gaat missen is het betrokken zijn bij dingen in de wijk, bij de zaken die spelen in je eigen leefomgeving. Het is leuk te merken dat je als Bewoners Organisatie werkelijk invloed kunt uitoefenen op beslissingen die door de gemeente of andere organisaties genomen worden. Bijvoorbeeld het tegen-de-draad-in-fietsen in de Javastraat: de gemeente gaat daar nu gelukkig een tweede fietspad aanleggen. Een ander voorbeeld is de slechte bereikbaarheid van Willemspark, met name het verlaten van onze wijk kan eigenlijk alleen maar via de Frederikstraat: door het veranderen van de rijrichting op de Schelpkade zouden er meer mogelijkheden komen om de wijk te verlaten. Als bestuurslid ontmoet je heel veel leuke mensen uit de wijk, mensen die allemaal een grote betrokkenheid hebben bij het wel en wee van hun eigen woonomgeving, mensen die je anders waarschijnlijk niet had leren kennen!

Oproep

Annette wil - namens de Bewoners Organisatie - graag een oproep doen voor een nieuw bestuurslid, en dan liefst iemand uit Willemspark, want het is belangrijk dat in de Bewoners Organisatie beide wijken goed vertegenwoordigd zijn. Dat neemt niet weg dat iemand uit de Archipelbuurt natuurlijk ook van harte welkom is! Meer informatie wil ze u graag geven via tel. (070) 360 01 73, en u kunt zich aanmelden bij Annette via haar email: annetterkuile@gmail.com.

ED

Vers bloed gezocht

... in de redactie van de krant

Na ruim 10 jaar in de redactie en daarmee zo'n 50 wijkkranten verder wil ik graag plaats maken voor een frisse blik.

Hoe ben ik er in gerold? Vanuit ecoteams en een ook toen al bestaand groepje van buurtbewoners die de leefbaarheid wilden bevorderen was er behoefte aan een communicatiemiddel. De papieren krant was toen nog het enige medium met een groot bereik in Archipel en Willemspark. Ik mocht dus de 'leefbaarheidspagina's' van de krant vullen. Gaandeweg werd ik gewoon redactielid en schreef over van alles en nog wat. Hoogtepunten die ik me herinner: de serie Straat aan het woord, waar actuele en historische weetjes per straat aan elkaar werden geknoopt. Verder mijn zoektocht naar bijzondere huizen, voor mensen die begeleid wonen; en de vele interviews met thuiswerkers, van boekrestaurateur tot kunstgebitmaker. Een erg leuke manier om eens bij een ander achter de voordeur te kijken en op zo'n klein grondgebiedje als Archipel/Willemspark toch hele nieuwe werelden te ontdekken. Ook was het bijzonder om mee te denken over de plaats die de redactie inneemt ten opzichte van de Bewonersorganisatie, de vormgeving van de krant, de overgang naar een krant gedeeltelijk in kleur, samenwerking met de redactie van de website, enzovoort. Kortom: ik heb het met veel plezier gedaan en zal zeker af en toe nog eens de vrijheid nemen om de redactie te verrassen met een ingezonden stuk. Maar er is dus plaats voor een vaste kracht, die vrijwillig maar niet vrijblijvend meewerkt in een enthousiast team aan het maken van een krant voor en door de buurt. Het zijn er 5 per jaar met even zovele redactievergaderingen, dat is dus behapbaar. Ik hoop duidelijk te hebben gemaakt dat je er heel veel voor terug krijgt.

MICHEL OTTOLANDER

Joods begraven

Hebt u altijd willen weten wat zich achter de hoge muren van de Joodse Begraafplaats aan de Scheveningse weg bevindt? Dat blijft meestal een geheim, maar één keer per jaar gaat de deur open en kunnen nieuwsgierigen naar binnen: op de zondag van de Open Monumentendagen in september.

En wat is er dan te zien binnen die muren met een totale lengte van 550 meter? Een groot grasveld met een klein gebouwtje (Metaarhuisje, reinigingshuisje) erop, en eenvoudige grafstenen, her en der verspreid over het terrein. Niet opzienbarend, maar wel beladen met historie. In de tweede helft van de zeventiende eeuw kwamen er steeds meer joden in Den Haag wonen, en de noodzaak van een joodse begraafplaats diende zich aan. In de wilderness tussen Scheveningen en Den Haag werd een locatie gevonden aan de toen net opengestelde Scheveningse Weg. In 1710 werd de begraafplaats in tweeën gedeeld: de Askenazische (Hoogduitse) en Sefardische (Portugese) joden kregen elk een eigen gedeelte. Sinds het begin van de 19e eeuw wordt de begraafplaats nog maar sporadisch gebruikt. Er liggen zo'n tienduizend mensen begraven, het aantal grafstenen bedraagt ongeveer 2.800. Na de tweede wereldoorlog was de gedecimeerde joodse gemeenschap niet meer in staat de begraafplaats te onderhouden. Dit leidde tot verval en verlatenheid, terwijl de plek nu juist één van de weinige herinneringen aan het eens zo bloeiende joodse leven in Den Haag was. In 1984 werd de Stichting tot instandhouding van de Joodse Begraafplaats in 's-Gravenhage in het leven geroepen. Deze zamelde geld

in voor een grote restauratie. Daarna werd het beheer weer overgedragen aan de oorspronkelijke eigenaren. De stichting bestaat nog steeds, om te zorgen dat de benodigde gelden voor onderhoud beschikbaar blijven komen. De grafstenen zijn naar joods gebruik eenvoudig. Er staan Hebreeuwse en Portugese maar vaak ook Nederlandse namen en teksten op. Sommige stenen dragen afbeeldingen zoals bij voorbeeld twee handen, of een schaal waarin water wordt gegoten, of een ramshoorn, of een Davidsster. Ook is een geknakte boom te zien, symbool voor het afgebroken leven. Wilt u zelf eens een kijkje nemen? Dan moet u wachten tot september 2014. Tot dan moet u het doen met een opmerkelijke foto: de toren van het Vredespaleis, gezien vanuit een bijzonder perspectief, namelijk vanaf de joodse begraafplaats.

PVZ

Tennisvereniging Thor de Bataaf:

De hele winter door tennissen

www.thordebataaf.nl

Aan de Verhuellweg ligt een van de oudste tennisparke van Nederland en de oudste van Den Haag (1889): tennispark De Bataaf. Tennisvereniging Thor de Bataaf bestaat dit jaar 85 jaar en heeft dit in juli gevierd met een Lustrumdag voor jong en oud. Thor de Bataaf is een vereniging met een rijke historie en veel gezellige leden!

Tennissen kan bij 'Thor' het hele jaar door, want zelfs na een sneeuwbuui zijn de banen weer snel bespeelbaar. De 18 Smash-Court banen zijn verlicht en ook met regen te bespelen. Met bijna 1600 leden is Thor de Bataaf niet alleen de gezelligste, maar ook de grootste vereniging van Den Haag. Het hele jaar door organiseert de vereniging activiteiten voor leden van elk niveau en elke leeftijd. Er is dus altijd wat te doen, zowel op als naast de baan. Zo is er het Family & Friends toernooi op 6 oktober en start in november weer Happy Winter tennis - een vorm van rackettrekken - tot en met februari van 18-21 uur op de woensdagen. Het moderne clubhuis is van alle gemakken voorzien, en met Fitness de Bataaf en Racketshop de Bataaf ademt het complex een sportieve sfeer uit. Kom gerust langs voor een kennismaking!

Meer informatie vindt u op de site, ook kunt u e-mailen naar info@thordebataaf.nl. Volg ons op Facebook: www.facebook.com/thordebataaf of Twitter: @thordebataaf.

- advertentie -

vier kerst aan het **SPIUPLEIN**

show
zang
muziek
ballet

Cultuur aan het **SPIUPLEIN**
Lucent Danstheater
Dr Anton Philipszaal
Nieuwe Kerk

@TheaterDenHaag
aanhetspuiplein
070 88 00 333
www.philipszaal.nl

Jong in de wijk

Ondanks alle drukte heeft geneeskundestudent Mara Vollema (24) toch een gaatje gevonden om een interview te geven aan de wijkkrant.

Wat is je achtergrond? Den Haag staat centraal in mijn leven. Ik heb er als kind gewoond, mijn vriend komt er vandaan en ik ben er na mijn studietijd in Leiden weer teruggekomen. We wonen nu sinds mei samen in een flat in het Willemspark.

Je bent erg actief. Wat doe je allemaal? Ik heb altijd arts willen worden en dus studeer ik geneeskunde, een boeiende maar wel tijdrovende opleiding waar je hard voor moet werken. Nu zit ik in het laatste jaar van de opleiding tot basisarts. Daarna moet ik besluiten welke specialisatie ik wil doen. Ik doe nu mijn laatste coschap, mijn semi-artsstage, bij de interne geneeskunde in het Bronovo Ziekenhuis en het ziet er naar uit dat dat ook de richting is die ik op wil gaan. Het Bronovo is een prettig en kleinschalig ziekenhuis, gericht op onderwijs en daarom een goede plek om te zijn als coassistent. Natuurlijk zijn mijn motieven om arts te worden wel veranderd in de loop van de tijd. Je wordt geconfronteerd met moeilijke momenten waarbij je mensen niet meer beter kan maken, maar gelukkig wil nog kan helpen. De vooruitzichten voor artsen zijn ook veranderd. Er is nu zelfs sprake van een stuwmeer van basisartsen en de kans dat je een baan krijgt is onzekerder geworden. Daar maak ik me wel eens zorgen over. Om mijn studie te betalen sprokkel ik geld bij elkaar (een coassistent krijgt geen stagevergoeding) met bijlessen biologie en oppasadressen. Toch blijft er nog wel tijd over om af en toe naar een concert te gaan of een lezing bij te wonen. En om te ontspannen rij ik paard bij de manege Wittebrug. Heerlijk om af en toe over het strand te rijden!

Hoe vind je het om in de wijk te wonen? Het is een prima wijk voor jonge mensen, ook al is een groot deel van de bewoners ouder. Handig om zo dicht bij het station en bij het strand te wonen. We gaan vaak naar de Mallemolen. Bij de Moulin Fou kan je lekker eten en er is een groot buitenteras gekomen. Het ligt een beetje verscholen en zou best wat meer bekendheid mogen krijgen.

Heb je nog ideeën voor de wijk? De auto-overlast zou wel aangepakt mogen worden, vooral bij de Mallemolen. En ik mis een café voor de jongere mensen uit de wijk. Maar ik woon er met veel plezier, hoor!

LVL

Waar houden jonge mensen in de Archipelbuurt zich mee bezig? En wat vinden zij ervan om in onze wijk te wonen? Dat is het thema van deze rubriek!

Hier had uw advertentie kunnen staan.

www.archipelwillemspark.nl

Herinrichting Javastraat

Het secretariaat van de bewonersorganisatie ontving een bericht van de gemeente voor inspraak over de herinrichting van de Javastraat:

➡ Voorontwerp smalle delen Laan van Meerdervoort – Javastraat in de inspraak

Het college van B&W heeft het voorontwerp voor de herinrichting van de smalle delen van de Laan van Meerdervoort en de Javastraat vrijgegeven voor inspraak. De mogelijkheid om hier in twee richtingen te fietsen is daarmee een stap dichterbij. Het kruispunt bij de Javabrug wordt als eerste aangepakt.

De inspraakperiode loopt van maandag 11 november tot en met zondag 22 december 2013. De stukken zijn in te zien via de website van de gemeente Den Haag en bij het Haags Informatie Centrum in het stadhuis aan het Spui. Maandag 25 november van 16.30 tot 20.00 uur is er een inloopbijeenkomst voor omwonenden en andere belanghebbers in Café Blossom aan de Anna Paulownastraat 70C. Het voorontwerp gaat uit van één rijstrook voor autoverkeer, op de smalle delen Laan van Meerdervoort en

Javastraat in de richting van Wassenaar. Daarnaast komt een fietsstrook, en aan de andere kant een vrijliggend fietspad in de richting van Kijkduin. Op het Metropoleplein gaan de twee rijstroken van het brede deel over in één naar de Carnegielaan en één naar de smalle Laan van Meerdervoort. Hierdoor hoeven fietsers en voetgangers die richting Carnegielaan gaan straks maar één rijstrook over te steken. Ter hoogte van de Scheveningseweg wordt de inrichting aangepast waardoor de veiligheid voor fietsers verbetert. Bij de Javabrug worden de rijstroken beter ingedeeld en de opstelstroken verlengd. Hierdoor zitten fietsers en automobilisten in de richting van Koningskade/Raamweg elkaar niet meer in de weg. Dat is veiliger en beter voor de doorstroming en biedt ruimte voor de aanleg van fietsvoorzieningen. Als gevolg van deze aanpassingen vervallen 12 parkeerplaatsen. In het zogenoemde 'Javalaantje' worden 13 nieuwe parkeerplaatsen aangelegd.

De Schelpkade krijgt tweerichtingverkeer om de bereikbaarheid van Willemspark te verbeteren. Verder komen langs de Laan van Meerdervoort en de Javastraat verschillende laad- en losplekken. De verkeerslichten bij de Frederikstraat blijven staan. De herinrichting van de Laan van Meerdervoort staat gepland voor 2016 en die van de Javastraat voor 2015. De werkzaamheden bij de Javabrug worden medio 2014 uitgevoerd.

Zinloze vertoning

Op verzoek van de Bewonersorganisatie presenteerde de wethouder op 18 september de plannen voor de herinrichting van de Javastraat. Een simulatie werd getoond van de verkeersstromen voor en na herinrichting. Een zinloze vertoning, zo vonden enkele aanwezigen, omdat het verkeer in de simulatie uitstroemde op een lege Raamweg/Koningskade. Iedere bewoner, iedere automobilist, weet dat daar en op de Zuid-Hollandlaan juist het grootste probleem ligt van stagnaties. Stagnaties, die terugwerken op Javastraat, Laan Copes, Mauritskade en Raamweg en stagnaties, die de grote luchtverontreinigingen teweeg brengen. De gemeente weet dat zelf ook, zo blijkt uit een recente studie over de problemen met de Mauritskade. Voor de stagnaties op de Mauritskade kon de gemeente geen oplossing voorstellen!

Herindeling Javastraat

Wat betreft de herindeling van de Javastraat zijn er twee kampen: het ene kamp wil twee rijstroken houden, het andere kamp wil juist één rijstrook met fietsstroken. De argumenten zijn van beide kampen valide en goed te begrijpen. De vraag is natuurlijk wat is uiteindelijk de juiste beslissing? De gemeente beweert dat uit simulaties blijkt dat er geen noemenswaardige veranderingen op de wegen parallel aan de Javastraat zullen ontstaan. Wij weten dat simulaties en beweringen gedaan door de gemeente vóór invoering van het vcp, weinig waarde bleken te hebben.

Tijdelijke indeling

De beste simulatie is de werkelijkheid nabootsen door de indeling een tijdelijk karakter te geven met bloembakken en tijdelijke belijning. Het zou goed zijn voor de geloofwaardigheid van gemeente om deze werkelijkheid na te bootsen, waarmee de modelberekeningen getoetst kunnen worden. De kans op een onomkeerbare fout, zoals bij het

vcp, wordt daarmee verkleind.

Door het vcp is verkeer, zoals bewoners en automobilisten in heel het centrum weten, verschoven van Veerkaden naar de al meer dan overvolle wegen parallel aan de Veerkaden. Het vcp was een oplossing voor de Veerkaden, maar niet voor de belendende wegen: Mauritskade, Javastraat, Hoefkade, Raamweg, Vaillantlaan. Deze wegen behoren nu tot de vuilste wegen van Nederland. De ingreep op de Javastraat zal kunnen leiden tot meer verkeer op de Laan Copes, Raamweg en Mauritskade en bovendien resulteren in meer sluipverkeer door de wijk. Daarom het volgende: 'Gemeente, bewijs het tegendeel met een tijdelijke opzet!'

Werkzaamheden Willemspark

~ voorlopige planning gemeente Den Haag 2014-2015 ~

2e kwartaal 2014

Aanpassing kruising Javastraat-Raamweg

juni – sept 2014

Vervanging Dr.Kuyperdam en Mauritsbrug. Tijdens voorbereidende werkzaamheden is de Mauritskade (tussen Dennenweg en Hooikade) afgesloten voor autoverkeer.

september 2014 – september 2015

Beide bruggen worden vernieuwd. Autoverkeer op de Mauritskade weer mogelijk.

september 2014 – november 2014

Tramspoor Koninginnegracht wordt vernieuwd.

2e helft 2015

Herinrichting Javastraat, nadat werkzaamheden Dr.Kuyperdam zijn afgerond.

Meer info www.denhaag.nl/bereikbaarheid

INTERVIEW

Ruth van Rossum

Op zondag 3 november was ik te gast bij dichteres Ruth van Rossum. Terwijl de boerenkool met worst op het vuur stond, mocht ik Ruth een aantal vragen stellen. Van Rossum heeft haar vroegste jeugd doorgebracht in Japan, maar woont nu al vijftien jaar in de Archipelbuurt. Ze was haar hele leven wel met taal bezig, maar in 2004 heeft ze een bewuste beslissing genomen: 'ik word dichteres'.

Sindsdien is het heel snel gegaan. Ze heeft het dan ook serieus aangepakt, en onder meer een cursus dichten gevolgd met Ruth Kopland in Frankrijk. Twee jaar later debuteerde ze al met de dichtbundel *Eilandranden* (2006), gevolgd door haar tweede bundel *Sakasegawa* (2012). Ik sprak met haar over het – tijdens het gesprek nog aanstaande – optreden op het prestigieuze Haagse festival Crossing Border (dit vond plaats op 15 en 16 november), over haar werk voor de Stichting de Eenzame Uitvaart, haar voorzitterschap van de Stichting Archipelpoëzie, en over de rol van gedichten in het publieke leven van de buurt in het algemeen. Maar we begonnen met haar eerste jeugdijaren in Japan, en hoe die haar gedichten hebben beïnvloed. Ze heeft nog geen drie jaar van haar jeugd in Japan doorgebracht, maar toch blijft dat land een voorname inspiratie. Getuige de titel van haar bundel: het is de naam van haar geboortedorp. Ze gaf aan dat ze er de laatste jaren regelmatig naar terugkeert. Als het gaat om inspiratie voor het dichten kan van alles haar raken: een geur, een beeld, een verhaal van iemand. Daar maakt ze snel een aantekening van op een vodje papier, en dat werkt ze dan later uit tot een gedicht. Ze moest helaas bekennen dat ze nog geen gedicht speciaal over de Archipelbuurt heeft gemaakt. Maar wat niet is kan nog komen! Ruth onderneemt veel om gedichten dichterbij de mensen te brengen. Zo is ze dichteres in de zogenaamde Poule des Doods voor eenzame uitvaarten in Den Haag. Dat zijn begrafenissen waarbij niemand aanwezig is, behalve de dichteres, die speciaal voor de overledene een gedicht schrijft. Laatst las ze zo'n gedicht voor, met de grafkist en de uitvaartbegeleider als enige publiek. Sommige van deze gedichten worden later opgenomen in een gedichtenbundel van haar. Overigens zou ze ook bereid zijn om voor een 'normale' uitvaart, met veel volk, een gedicht te schrijven.

Ook is ze voorzitter van de Stichting Archipelpoëzie. Deze Stichting plaatst gedichten op blinde muren in de Archipelbuurt. Het idee kwam van Gilles Hooft Graafland, momenteel penningmeester van de Stichting. Het afgelopen jaar zijn er vier gedichten op de muur gezet, en de Stichting is nog op zoek naar mensen uit de buurt met een geschikte vlakke muur. Buurtgenoten mogen via de email suggesties doen voor gedichten die ze mooi zouden vinden als Archipel-muurgedicht. De eigenaar van de muur heeft bij de keuze uiteraard een zwaarwegende stem. Als het gaat om poëzie in Den Haag vindt Ruth Dichter aan Huis een prachtig initiatief. De Haagse stadsdichter wordt vanwege bezuinigingen niet meer gefinancierd, en dus heeft een groep Haagse dichters bedacht om samen stadsdichter te worden. En dan is er een maandelijks poëziecafé in de Posthoorn. De Haagse Poëzieroute is er ook, met onder andere de Louis Couperus route. Hier is Ruth overigens wel bij betrokken. Er is dus genoeg te doen voor dichters-in-spie en gedichtenlezers. Tot slot nog een woordje over haar optreden op Crossing Border. Van Rossum treedt op met twee stadsgenoten, Ton Rozeman en Justine le Clercq. Ruth zal er een aantal van haar gedichten voordragen. Ze kijkt er erg naar uit om dit optreden te verzorgen!

OS

In werkelijkheid

De dagen erna leefde je in mijn hoofd en ook ik ging daar wonen om dicht bij je te zijn. Je was er zo rustig aanwezig.

Ik vond je op de trap en om hoeken en buiten, onder de lantaarnpaal, het licht op je gezicht.

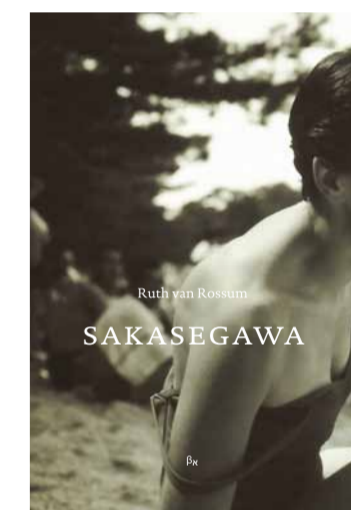
In werkelijkheid stokt mijn denken. Ik zie ons staan op schotsen kruierend ijs in storm.

Adem jou

Naast jou in mijn gedachten. Schuif naar je toe verwarm mijn buik aan jou mijn buik ademt je kalmt in.

Soms doen we andersom. Je handoplegging brengt me naar de aarde waar men slapen kan.

Jij weet dit niet. Ik ben de wakkere. Jij slaapt.

Ruth van Rossum
Sakasegawa, Uitgeverij Liverse, 2012

Kastanjabomen Koninginnegracht

Bij de 25 monumentale kastanjabomen aan de Koninginnegracht gaat de komende 2 jaar veel gebeuren. Het tramspoor moet worden vernieuwd en verbreed. Om de bomen te sparen heeft de gemeenteraad besloten het nieuwe tramspoor een paar meter verder van de bomen af te leggen. Maar voordat die werkzaamheden starten, wordt eerst de kademuur vervangen en dit heeft gevolgen voor de bomen.

Allereerst worden de monumentale kastanjes eind juli aan de waterzijde gesnoeid. Door een beperkt aantal takken dat over het water hangt te snoeien ontstaat er werkruimte voor het aanbrengen van nieuwe beschoeiing. Ongeveer 2,5 meter vanaf het waterniveau.

De nieuwe beschoeiing wordt vanaf het water geplaatst, zodat schade aan boomwortels en verdichting van het grondpakket bij de kastanjes wordt voorkomen. Begin juni heeft de gemeente, samen met een lid van de Adviesraad Monumentale Bomen en een onafhankelijk expert, per boom gekeken welke snoeiwerkzaamheden minimaal nodig zijn. Deze inventarisatie is vanaf het water uitgevoerd om een goed beeld te krijgen van de (on)mogelijkheden voor behoud van takken. Dunne takken die binnen de werkruimte aanwezig zijn, worden zoveel mogelijk omhoog getrokken en vastgezet (met spanbanden) aan bovenliggende takken. Na de werkzaamheden zullen deze takken losgemaakt worden en 'uitzakken' naar hun oorspronkelijke hoogte. Na de snoeiwerkzaamheden worden de dikke takken omwikkeld met jute, om te voorkomen dat tijdens het aanbrengen van de beschoeiing beschadigingen ontstaan. Tijdens het plaatsen van de nieuwe beschoeiing houdt een boomdeskundige toezicht. Ook wordt dagelijks overleg gevoerd met de aannemer. Mocht tijdens het werk blijken dat er nog een tak gesnoeid moet worden, dan kan die afweging door de boomdeskundige worden gemaakt. Na de snoeiwerkzaamheden wordt in augustus bij alle kastanjabomen een stabiliteitsmeting uitgevoerd om aan te tonen dat de bomen stevig en stabiel in de grond verankerd zijn. Na de beschoeiingswerkzaamheden wordt dit weer gedaan om te zien of de aannemer zijn opdracht goed heeft uitgevoerd.

FH

In deze nieuwe rubriek gaan we wijkgenoten aan u voorstellen die, opererend in betrekkelijke anonimiteit, met veel passie en inzet bezig zijn om onze directe woonomgeving groener en duurzamer te maken.

Marjan Bloem ...

Carien Janssen van Raay ...

... woont sinds 1997 in de Riouwstraat. Zij zag in de loop van de tijd haar straat veranderen van een strenge, wat kale straat met veel kantoren, in een straat met groene geveltuin-tjes en meer gezinnen met jonge kinderen. Een voormalige buurvrouw nam het initiatief om bomen in de straat te planten. Dankzij privédonaties en geld van de gemeente zijn die er gekomen.

Wat was je motivatie om je bij de Werkgroep Duurzaamheid aan te sluiten? 'Toen ik met pensioen ging had ik behoefte aan een nieuwe zingeving en meer betrokkenheid bij de buurt. Klimaatverandering en alles wat daarmee samenhangt is een reële bedreiging. Toen bijna drie jaar geleden de Werkgroep Duurzaamheid werd opgericht heb ik me daar direct bij aangesloten. Bovendien stegen de energiekosten in ons oude huis. De acties van de werkgroep richtten zich eerst op isolatiemogelijkheden voor onze oude huizen. Ik realiseerde me dat vermindering van stookkosten op twee manieren mogelijk is: door goede isolatie maar evenzeer door het gedrag van de bewoner zelf. Stookkosten gaan over je portemonnee, maar de uitstoot van CO₂ is daar direct mee verbonden.'

'Toen ik met pensioen ging had ik behoefte aan een nieuwe zingeving en meer betrokkenheid bij de buurt'

Wat doe je zelf aan duurzaamheid? 'We hebben ons huis aangepakt. Toen de uitbouw werd opgeknapt hebben we dubbel glas laten plaatsen. Tot op heden hebben we een superzuinige cv-ketel laten installeren en de kapotte koelkast is vervangen door een energiezuinig apparaat. Ik heb zelf alle kieren en gaten in het huis dicht gekit en onder de vloer hebben we Tonzon-isolatiefolie laten aanbrengen. Ook achter de radiatoren zit folie, en dat scheelt behoorlijk, vooral in comfort. In de werkgroep ben ik een actie gestart om radiatorfolie in de wijk te promoten en ik heb bij sommige oudere wijkbewoners zelf de radiatorfolie aangebracht. In huis hebben we nu overal spaarlampen en wij doen bij het verlaten van een ruimte nu standaard het licht achter ons uit. Ik probeer echt op mijn gedrag te letten, zoals de deuren naar de gang zoveel mogelijk dicht doen, want het trappenhuis hoeft niet verwarmd te worden. Mijn aandacht voor duurzaamheid breidt zich steeds verder uit. Recycling vind ik interessant, van gebruiksvoorwerpen tot grondstoffen. Gelukkig hebben we een paar goede tweedehandswinkels in de wijk, waar ik graag kom.

Op duurzaamheidsgebied vind ik mijzelf een nieuwsgierige kleuter. Door mijn betrokkenheid bij de 'Groene Buurt Soep' ben ik mij steeds bewuster geworden van het brede scala aan milieuvraagstukken en de samenhang van individuele consumptiepatronen met de consequenties daarvan wereldwijd. Alle berichten over klimaatverandering vind ik wel angstig, maar door mijn betrokkenheid met de werkgroep lees ik veel over het onderwerp en zie ik ook om me heen heel veel hoopvolle initiatieven en ook echte duurzame veranderingen. Ik realiseer me dat mijn leefstijl als individu alles te maken heeft met duurzaamheid en dat mijn gedrag langzamer verandert dan mijn denken. Maar er is hoop.'

MT

... woont sinds 2003 tot volle tevredenheid met haar gezin in de Delistraat. Een heerlijke plek voor haar kinderen om op te groeien met, toen ze klein waren, veel speelgenootjes in de straat.

Hoe kwam je in de Werkgroep Duurzaamheid terecht?

'In onze wijkkrant, dat was begin 2011, zag ik een oproep om onze krachten te gaan bundelen en gezamenlijk onze mooie oude huizen energiezuiniger te gaan maken. In mijn werkende leven, bij Fonds 1818, houd ik mij ook met duurzaamheid bezig. Het idee om dichtbij huis met buurtgenoten te bedenken hoe wij onze eigen wijk zouden kunnen vergroenen sprak mij erg aan. Al heel snel hadden we een groep van vijf enthousiaste wijkbewoners en inmiddels zijn we met z'n negenen. Maar ja, hoe pak je dat aan? Duurzaamheid is zo'n breed onderwerp. Het eerste jaar hebben we veel gebrainstormd en onze kennis van het onderwerp vergroot. Na een jaar traden we, voor het eerst, naar buiten met een zeer druk bezochte bijeenkomst in de Vredeskapel. Inmiddels waren er ook vergelijkbare duurzame groepen in andere wijken ontstaan. Ik heb toen, samen met de gemeente, het initiatief genomen om een 'Duurzaam Ontbijt' te starten. Hier konden we elkaar ontmoeten en kennis en informatie uitwisselen. Deze ontmoetingen vonden en vinden nog steeds plaats in het Nutshuis. Inmiddels zijn er wel meer dan twintig vergelijkbare Haagse groene initiatieven ontstaan en het is steeds weer heel hoopgevend te merken hoeveel kennis en ook hoeveel enthousiasme er is.'

Wat doe je zelf aan duurzaamheid? 'Ik ben me bewust van de invloed van mijn eigen gedrag, maar stap nog steeds regelmatig in het vliegtuig voor een vakantie. We eten een stuk minder vlees dan vroeger. Ik heb zelf geen auto en ik verplaats me zoveel mogelijk per fiets of met het openbaar vervoer. Voor mijn werk en soms privé maak ik gebruik van een Greenwheels auto. Tot woede van mijn vriendinnen is het in ons huis nooit warmer dan 19 graden (maar als zij komen gaat de thermostaat wel een halve graad omhoog hoor). In de serre zijn gordijnen gevoerd met isolatiemateriaal voor de ramen gekomen en we hebben een nieuwe energiezuinige verwarmingsketel laten plaatsen. Wij wonen in een hoekhuis, de buitenzijgevel is van binnenuit geïsoleerd en het prachtige ronde raam in de gevel is aan de binnenkant afgesloten met een ronde plexiglasplaat. Een eenvoudige oplossing met veel effect waar ik wel trots op ben. Verder hebben we een geïsoleerde kap en radiatorfolie achter de verwarming.'

'Voor mijn werk en soms privé maak ik gebruik van een Greenwheels auto'

Hoe gaat het met de werkgroep? 'Nou, dat gaat heel goed. Wij organiseren vier keer per jaar een Energiecafé in het prachtige pand van Winkelman & van Hessen. Hier proberen we zoveel mogelijk mensen bij onze plannen te betrekken en voorlichting over duurzaamheid te geven. We maken het gezellig met eigengebakken koekjes en ik maak de Groene Buurt Soep. Deze soep wordt gemaakt van gedoneerde groene groenten. Op deze manier wordt het een gezamenlijk project. Inmiddels hebben we onze naam ook veranderd in de 'Groene Buurt Soep', netwerk voor inspiratie en duurzaamheid.'

MT

NETWERK VOOR
INSPIRATIE &
DUURZAAMHEID

Zonnepanelen op dak VvE

Sinds begin september is het zonnepanelenbestand in de Archipel met twintig panelen uitgebreid. Dat is te danken aan een VvE in de Riouwstraat. Ik spreek met Roeland Kuiper, lid van het VvE bestuur en samen met medebestuurslid Peter van Voorst van Beest initiatiefnemer van dit duurzame plan. Roeland woont, met zijn vrouw Marlies, een prachtig ruim appartement op de bovenste etage van dit gebouw.

Drie royale, typische Archipel-panden zijn samen-gevoegd en verbouwd tot acht appartementen. Alle verdiepingen zijn voorzien van een lift en een gezamenlijk trappenhuis. In de kelder zijn individuele berguimten gekomen en hier staat ook de hydrofoorpomp. Deze pomp zorgt voor de benodigde waterdruk in het hele complex. Veiligheidsvoorschriften eisen dat in al deze gezamenlijke ruimten permanent licht moet branden. Boven dit alles is een groot gezamenlijk plat dak.

Stroomversnelling

Op hun jaarlijkse VvE-vergadering in maart jl. werd het idee geopperd zonnepanelen op het dak te plaatsen. En belangrijk: dit plan werd unaniem goedgekeurd. Daarna kwam alles in een stroomversnelling terecht. Voortvarend werd de nodige informatie ingewonnen. Ze vroegen advies aan de Vereniging Eigen Huis. Van hen kregen ze adressen van zonnepanelleveranciers, geselecteerd op ervaring (bedrijven moeten meer dan tien jaar bestaan) en goede referenties. Ze benaderden de gemeente over de regels voor een Rijks Beschermd Stadsgezicht en zonnepanelen. De mogelijkheden van subsidies werden onderzocht. Het bleek dat ze als VvE niet in aanmerking konden komen voor overheids subsidie van Agentschap.nl, maar wel voor een gemeentelijke subsidie. De aanvraag hiervoor (14% van het totaalbedrag) werd op de laatste dag, voorzien van de vereiste documenten, ingediend. Daarna werd de energieleverancier (in dit geval Eneco) benaderd. Die eiste een schriftelijk akkoord met de plannen van alle eigenaren.

Intussen was er ook een keuze gemaakt voor een zonnepanelenleverancier. Na zorgvuldig wikken en wegen is gekozen voor een bedrijf in Den Hoorn (Westland) en inmiddels is de opdracht tot volle tevredenheid uitgevoerd. Twintig Canadian Solar panelen leveren - van minuut tot minuut te volgen via de computer - ongeveer 4500 kWh per jaar en de opbrengst zal (zo is de verwachting) voor 80% de gezamenlijke kosten voor lift, verlichting van trappenhuis, berging en de waterpomp dekken.

Het duurzame streven van de 'Groene Buurt Soep' - zoveel mogelijk zonnepanelen op onze wijkdaken - is dankzij dit initiatief een flinke stap dichterbij verwezenlijking gekomen.

MT

De winterslaap van bijen

Een knusse binnenactiviteit van een hecht gezin

Terwijl wij ons 's winters met wollen sokken oprullen op de bank bij de haard, handen warmend aan de thee, staan onze bijenvolken buiten in de gure wind te vernikkelen. Onze kleine wijsneuzen zijn niet gek en steken geen poot meer uit, dat wil zeggen, ze blijven binnen, beschut in de kast. Pas als de temperatuur boven de tien graden komt, vliegen ze uit. Hoe doen ze dat, overwinteren? Winterslaap suggereert ingraven in een hol en maanden niets uitvoeren, maar daar doen bijen niet aan. Integendeel.

Warm blijven in een bol met isolatie

Imkers hebben het over 'winterzit', wat eigenlijk ook een beetje te lui klinkt voor wat het werkelijk is. In de kast is het een drukte van belang, ook al ziet het er slaperig uit. Aan de wanden is het niet veel warmer dan erbuiten, best koud dus, maar midden in de bolvormige tros, waar ze 's winters met elkaar in hangen, is de temperatuur door bewegingen van hun vliegsperen veel hoger, tussen de 12 en 25 graden. De bolvorm is slim bedacht, het is een manier van oppervlakteverkleining, terwijl de buitenste bijen en de lege raatcellen dienen als isolatie, als pels. Belangrijk is dat de bol zich over de raat en de reservevoorraad blijft bewegen om de benodigde brandstof, honing, te kunnen opnemen. De winterzit is een serene continuïteit om elkaar de winter door te helpen.

Darren

In het voorjaar moet het volk weer groeien: de koningin herstart het eitjes leggen en de werkmasters moeten zorgen voor brood op de plank, met name stuifmeel, het voedsel voor de larven, en nectar. Het is voor het voortbestaan dus essentieel dat de dames gezond de lente halen. Darren - de mannetjes - maken de kou niet mee, zij worden in de nazomer of herfst uitgehongerd en zonodig uitgestoten: de darrenslacht. Dat is een economische afweging, in de winter zijn de mannen niet nodig, in het voorjaar maakt de koningin gewoon nieuw darrenbroed - dan legt ze onbevruichte eitjes - zodra een koningin in de maak is en bevrucht moet worden. Darrenbroed is duidelijk herkenbaar, de cellen en larven zijn

— Van de wintertros zijn geen foto's beschikbaar omdat het bijen te veel verstoort om in de kou de kast te openen voor een kiekje, maar tot de verbeelding spreekt de winterzit wel. Deze illustratie is van de achtjarige Amerikaanse Sasha.

ISABELLE HYLKEMA

groter en boller en de knapen zelf ook. Het zijn die reuzenbijen met bolle ogen die luid brommend vaak voor koningin worden aangezien. Hun hele leven worden ze gevoerd door hun zusters en lieve dames in andere volken. Hulpbehoevend als ze zijn, vliegen ze overal bedelend in en uit. Vandaar onze uitdrukking 'darren', voor iemand die schijnbaar doelloos rondscharrelt... Bevruchten is hun enige, maar zeer belangrijke taak, hoewel ze her en der wel nieuwtjes zullen opdoen en delen, communicatief als bijen zijn.

— Bijenkasten in de sneeuw, de bolvormige wintertros in de kast beweegt zich langzaam over het raat langs de honingvoorraad die nodig is om de temperatuur door spierbewegingen te verhogen.

Groepsbelang

Bijen zijn sociaal, ze leven in volken en werkelijk alles gebeurt in dienst van het grotere geheel zonder dat er een duidelijke leider is of baas. Geen enkele activiteit is niet afgestemd op het groepsbelang, want ze zijn totaal afhankelijk van elkaar en hun omgeving. Ook de koningin heeft het niet voor het zeggen. Ze hebben zich weten te ontwikkelen tot een superorganisme dat de leefomstandigheden beïnvloedt om te overleven, de temperatuur bijvoorbeeld. Zoals ze in de winter de tros verwarmen, verwarmen ze ook het kraambled. De jonge larven gedijen het beste bij een temperatuur van 35 graden en daar zorgen de zusters dan ook voor. Ze zitten bovenop het broed dat door de koningin alweer is verlaten voor de volgende leg om de kleintjes warm te houden en zullen in geen geval deze taak verzaken.

Airco aan

Als het hoogzomer is en de temperatuur te hoog oploopt, schieten ze in de modus van airconditioner: ze laten water verdampen en circuleren door drifftig met hun vleugels te wapperen. De ideale broedtemperatuur van 35 graden wordt zo niet overschreden.

Maar zover is het voorlopig nog lang niet, eerst moeten de vijfduizend dames gezond de winter zien door te komen, dan kunnen ze in het voorjaar weer uitgroeien tot een volk van circa 50.000 in de zomer.

Altijd blij

Als de zon schijnt, ben ik dubbel blij met de zon op mijn gezicht én op mijn zonnepanelen op het dak van de Caballerofabriek.

Als het waait, ben ik dubbel blij met de wind in de rug met fietsen en de extra opbrengsten dankzij wind-energie.

Als het regent ben ik dubbel blij als ik niet de deur uit hoef, mijn planten opkikkeren en mijn regenton weer gevuld wordt.

Als ik mijn etensrestjes opmaak met een creatief recept, ben ik extra blij met een goedgevulde maag en een lege afvalbak.

Als ik mijn overvloedige kleren weggeef aan de kringloopwinkel ben ik verheugd over een goede bestemming en weer ruimte in mijn kast.

Een beter humeur ... begint bij jezelf.

Straattaal in de buurt

EPB

Fietsbeugels en weesfietsen

Onze buurt is rijk aan fietsen, maar arm aan fietsenstallingen. Dit is te zien aan de talloze fietsbeugels ofwel fietsnietjes in de straten. Bovenhuizen hebben zelden schuurtjes, maar er wonen vaak wel gezinnen en dat tikt snel aan wat fietsenaantal betreft. Vroeger had men ook minder fietsen per persoon, maar nu kan men een stadsfiets, een vouwfiets en een racefiets hebben. Bij de fietsbeugels vindt men nog een categorie: de oude fiets. Als deze fiets drie belangrijke elementen niet meer heeft, zoals een zadel, een stuur of een wiel en al 28 dagen niet gebruikt is, noemt men dit een weesfiets. Deze kan aangemeld worden bij stadsbeheer, tel 14070. De fiets

wordt dan gestickerd met de waarschuwing, dat de fiets na enkele dagen wordt weggehaald. Men krijgt hierna nog 6 weken de tijd de fiets à raison van € 25 terug te kopen bij het fietsdepot. Door het gebrek aan ruimte bij fietsbeugels roept het veel irritatie op als daar duidelijke fietswreken staan (helaas) met zadel, stuur en wielen met leuke banden, die niet weggehaald kunnen worden met de huidige regeling. Dit blijkt ook een aandachtspunt van de Werkgroep Openbare Ruimte, die de proef met aanpak weesfietsen in Regentesse-Valkenbos nauwlettend volgt. Hebt u nog een oude fiets, waarop u niets meer kunt leren? Weg ermee dus en bel naar grofvuil: 14070.

Uitbreiding kindercentrum Frank Dak

Kindercentrum Frank Dak, gevestigd in de Archipelbuurt in Den Haag, biedt met drie locaties kinderopvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar. Al jaren hebben deze locaties te maken met wachlijsten waardoor nieuwe klanten vaak niet direct een plekje kunnen krijgen. Daarom besloot het kindercentrum de huidige locatie aan de Schelpkade uit te breiden. Om dat te kunnen realiseren is een verbouwing, die vanochtend van start ging, noodzakelijk.

Veel te beleven
Het kindercentrum is momenteel gevestigd aan de Schelpkade 43 - 45 en biedt zowel opvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar als buitenschoolse opvang (BSO) voor 4 tot 13 jarigen. Het kindercentrum breidt uit door het pand aan de voorkant (Schelpkade 44) erbij te trekken. Dit nieuwe deel wordt volledig verbouwd tot een geweldige BSO.

‘De verwachting is dat de kinderen rond januari 2014 starten in deze nieuwe en uitdaging omgeving’

De nieuwe BSO van kindercentrum Frank Dak krijgt verschillende themakamers waarin de kinderen al hun ontwikkelingsgebieden verder ontwikkelen. Zo komt er een techniekkamer, een computerkamer, een spelletjeskamer, een dans/theaterkamer, leeskamer en nog veel meer. Daarnaast biedt de BSO uiteenlopende workshops op het gebied van onder andere koken, theater en muziek.

Opknopbeurt
Het huidige kindercentrum wordt ook volledig gerenoveerd en is bedoeld voor de dagopvang. Het huidige deel en het nieuwe deel van het kindercentrum staan uiteindelijk met elkaar in verbinding via de gang en een nieuwe trap. Na de verbouwing en renovatie heeft kindercentrum Frank Dak Schelpkade ruimte voor vier dagopvang-groepen (12 kinderen per groep) en twee buitenschoolse opvang groepen (20 kinderen per groep). De verwachting is dat de verbouwing medio mei 2014 is afgerond.

www.dakkindercentra.nl

Over Dak kindercentra

Dak kindercentra biedt professionele en vernieuwende opvang voor kinderen van 0 tot 13 jaar in ruim 65 kindercentra in Den Haag, Rijswijk, Voorburg en Leidschendam. Dak kindercentra ziet kinderopvang als meerwaarde voor kinderen, omdat het spelenderwijs bijdraagt aan hun ontwikkeling. Het legt een goede basis voor de toekomstmogelijkheden in de maatschappij.

Bij Dak kindercentra hebben we oog voor de verwondering waarmee kinderen in de wereld staan. We verplaatsen ons in de wereld van het kind. Zo vinden we aanknopingspunten om aan te sluiten bij kinderen en hen te inspireren bij de ontdekkingsreis door hun leven.

Dak kindercentra biedt verschillende soorten opvang: dagopvang, schooltijdenopvang, verlengde peuteropvang, peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang, vakantieopvang, dag-, avond- & weekendopvang, flexibele opvang en gastouderopvang.

Dak kindercentra
Noordwal 10
2513 EA Den Haag
www.dakkindercentra.nl

Lantaarn kapot?
Afvalbakken vol?
Verzakte stoep?

Zo meldt u het aan de gemeente.
BEL 14070 U krijgt een melding als het is opgelost.

TOP 10 meldingen

1 Straatverlichting brandt niet	6 Straat verzakt/gat
2 Grofvuil op straat zonder afspraak	7 (brom)fiets wrak
3 Zwerfvuul op straat	8 Loszittende stoeptegels
4 Stoeperzak/gat	9 Bomen en planten snoeien
5 Afvalcontainer vol	10 Hondenpoep

De Nieuwe Hof, Curaçaostraat

Weinigen weten het hofje aan de Curaçaostraat te vinden, het ligt verborgen tussen de Balistraat, de Bankastraat en de Sumatrastraat. In 1976 zijn de huisjes gebouwd op het terrein van de Henriëtte Bewaarschool die in 1926 werd opgericht in de toenmalige Transvaalstraat (zie foto). Een van de eerste bewoners is mevrouw Coby Stam. Met haar hebben wij een gesprek om van haar te horen welke herinneringen zij heeft aan die eerste tijd en hoe zij het nu vindt om te wonen in dit hofje.

Coby Stam woont hier vanaf de opening van De Nieuwe Hof op 16 augustus 1976. Ze is de enige nog overgebleven eerste huurder. Zij woonde op een kamer in de Riouwstraat en was blij dat ze een huisje kreeg in dit nieuwe complex. Eerst woonde ze in een flatje met uitzicht op de Sumatrastraat, later is zij verhuisd naar de kant van de Curaçaostraat, met een mooi uitzicht op het pleintje maar wel warm in de zomer! Het programma van de opening heeft zij nog bewaard. De toenmalige huisbaas was de Stichting voor Huisvesting van Bejaarden, en tijdens de opening werd een volkslied gezongen op de wijs van Ketelbinkie! Op 7 juni 1986 werd het tienjarig jubileum gevierd. De huisjes en de flats zijn vooral bestemd voor alleenstaanden van 55 jaar en ouder. Het is een mooi complex omringd door tuinen met veel groen. Het complex werd later overgenomen door Woonzorg Nederland, en deze organisatie had een streng toelatingsbeleid met een ballotagecommissie. De woningen waren bedoeld voor 55-ers en vooraf werd een gesprek met de kandidaten gevoerd. Daardoor was er een soort controle op wie er

De Scheve bosjes

Vroeger toen ik nog jong was, nam ik me heilig voor dat ik niet, zoals alle 65plussers, zou zeuren over vroeger en dat het toen allemaal beter was. Nu ik zelf tot die leeftijdscategorie behoor, ben ik óf mijn goede voor-nemen vergeten óf was het écht beter vroeger!

Wat er dan zoveel beter was zult u vragen? We waren zuiniger en zorgzamer op onze spullen. Dat zie je niet meer bij de jongere generatie. 'Alles van waarde is weerloos' alliteert Lucebert zo mooi in de dichtregel die ons in neonletters tegemoet licht, bij Station Blaak in Rotterdam. Zo is het ook met het tuinmeubilair in de Schevingingse bosjes. Er stonden ooit meerdere picknicktafels, om de zoveel meter een bankje en een heleboel afvalbakken. Wat er leuk aan is om die spullen te vernielen is me een groot raadsel, maar het gebeurt.

Gelukkig worden ze er op de afdeling die over de parken gaat bij de gemeente, niet zo moedeloos van als ik, als ik de blikjes, flessen en kartonnen dozen van take-away pizza's van een nachtelijk bosfeestje opruim en zoek naar de enkele afvalbak die het vandalisme overleefde. Want de gemeente laat z'n kop niet hangen! De Schevingingse bosjes zijn aan de beurt. Er worden nieuwe afvalbakken en bankjes geplaatst! De bankjes zijn niet moeders mooiste, maar ze zijn van recycle plastic en je zit er lekker op. En naast ieder bankje komt ook een nieuwe afvalbak.

'Alles van waarde is weerloos'

Als u daar dan even zit te genieten valt u misschien ook op dat alle linden in de lindenallee gesnoeid zijn, dat het prachtige grote tolhek weer helemaal roestvrij is en in de glanzende zwarte verf teruggezet is en dat waar er nog gekapt is van de winter, een prachtige houtwal is gemaakt, die zich als een beeldhouwwerk van Richard Long door het bos slingert. De Schevingingse bosjes zien er weer een beetje minder scheef uit na deze prachtige facelift!

KIDDY KOHNSTAMM (MEDE NAMENS BERT HUISMAN)

kwam wonen. Nu is de eigenaar de woningcorporatie Staedion en worden de huisjes via de Woonkrant verhuurd. Dat heeft tot gevolg dat er geen toelatingsbeleid is en dat heeft soms wel eens nare gevolgen gehad. Het is een klein complex en de mensen wonen nogal dicht op elkaar, en als er dan iemand komt wonen die zich niet helemaal sociaal gedraagt heeft dat directe gevolgen voor de andere bewoners.

Coby geeft aan dat er vooral in de flat wel eens problemen zijn. Zij vervult hier toch wel de rol van aanspreekpunt voor veel bewoners en dat wordt haar wel eens teveel. Gelukkig heeft ze veel hobbies, zoals stenen verzamelen, breien, en het uitlaten van het hondje Dot van 14 jaar oud uit de Atjehstraat dat zij heeft geadopteerd. Ook heeft ze een kanarie in huis genomen van haar overleden zus. Dagelijks loopt ze met Dot door het hofje op weg naar Albert Heijn en komt dan vaak andere bewoners tegen. We hopen dat ze nog lang in de Nieuwe Hof blijft wonen!

Sinds kort is er een nieuwe bewonerscommissie opgericht en deze heeft als taak de contacten tussen Staedion en de bewoners te onderhouden. Twee keer per jaar wordt een bijeenkomst met de bewoners gehouden en op 24 augustus jl. werd een feestje georganiseerd voor de bewoners.

Helaas was het de hele week mooi weer maar die zaterdag ging het regenen. Met vele paraplu's en parasols werd het toch nog heel gezellig! De meeste bewoners hebben het erg naar hun zin in het hofje, en vinden het een groene oase in de drukke stad.

RITA HOENDERS EN LONNEKE PASSCHIER, LEDEN VAN DE BEWONERSCOMMISSIE DE NIEUWE HOF

- advertentie -

Alexandria GARANTIE AANNEMERS

Alexandria Garantie Aannemers wenst U fijne feestdagen & een on(t)roerend goed 2014

www.alexandriabv.nl

Ing Julia Schlemmer
Alexander Gogelweg 30 | 2517 JJ Den Haag | Zuid-Holland
T 070 - 3387438 | info@alexandriabv.nl

- advertentie -

Bezorgers voor de wijkkrant gezocht!

Per 2014 hebben we weer enkele nieuwe bezorgers voor de wijkkrant nodig. Hebt u zin om 5 x per jaar de wijkkrant te bezorgen in uw eigen straat of in een straat bij u in de buurt, dan horen we dat graag van u.

We zoeken bezorgers voor Celebesstraat, Bonistraat, Soendastraat en Capitoel (Burg. de Monchyplein). Celebesstraat en Bonistraat zijn nu samen 1 wijk met ± 160 adressen. Soendastraat en Capitoel horen nu ook bij elkaar, met in totaal bijna 70 adressen.

De wijkkranten verschijnen in februari, april, juni, september en november. Wie tijd en zin heeft om 5 x per jaar de wijkkrant te bezorgen, kan zich melden bij het secretariaat van de bewonersorganisatie.

secretariaat@archipelwillemspark.nl

HvH Rentals

Uw belang, onze flexibele dienstverlening!

- Verhuurbemiddeling in woningen
- Courtage maximaal 6%
- Alleen opdrachtgever betaalt
- Bezichtigen op zaterdag en zondag mogelijk
- Zelf uw woning(en) invoeren op de website!
- Zelf bezichtigen met ondersteuning

BANKAARSTRAAT 68 A 2585 EP DEN HAAG
WWW.HVHRENTALS.NL
HVHRENTALS@GMAIL.COM
TELEFOON 0641 515 526

J.J. STROÏNK

SINDS 1979
TANDPROTHETICUS

- Gespecialiseerd in volledige en frame gebitsprothesen ook op implantaten
- 30 Jaar lange ervaring en persoonlijk advies
- Vergoeding vanuit de basisverzekering tevens bij **bezoek aan huis**
- Voor spoedreparaties en pasvormcorrecties kunt u ook bij ons terecht volgens afspraak
- Onze praktijk is rolstoeltoegankelijk

Riouwstraat 17, 2585 GP Den Haag (070) 35 00 482
Website: www.praktijkstroink.nl

De Haagse Boekeriej

Literatuur ~ Kinderboeken

Antroposofie ~ Filosofie

en heel veel kunstkaarten

Frederikstraat 24 • 2514 LK Den Haag
(070) 346 48 00 • info@haagseboekeriej.nl
www.haagseboekeriej.nl

Frits van Laar

verhandel

Bankastraat 83
2585 EH Den Haag

Tel. 070 - 350 34 86

GEHEEL VERNIEUW MET NIEUWE EIGENAAR

Java

SCHOENSERVICE

SCHOENREPARATIES • SLEUTELS • SPANNERS • VETERS
INLEGZOLEN • ONDERHOUDSMIDDELEN
JAWAstraat 57, 2585 AG DEN HAAG
RONDJAVASCHOENSERVICE.NL • WWW.JAVASCHOENSERVICE.NL
TEL. 070-752 82 88

Fysiotherapie
Manuele therapie
Psychosomatische
fysiotherapie
Medische Fitness
Consulten
Advies/begeleiding

Archipel
Fysiotherapie &
Manuele therapie

Sumatrastraat 205
2585 CP Den Haag
070 - 3503990
Locatie "De Bataaf"
Ver Huëllweg 2
2585 JC Den Haag
070 - 3506944

www.archipelfysiotherapie.nl

APOTHEEK NAUTA

• Bankastraat 60, 2585 EP Den Haag
Telefoon (070) 354 00 70
• Javastraat 5
Telefoon (070) 365 60 62

Geopend maandag t/m vrijdag van 8.30-17.30 uur. Op zaterdag van 11.00-15.00 uur alleen Bankastraat.

Ook voor bezorging aan huis of op het werk (op het voor u gewenste tijdstip en kosteloos)

UNIEK VOOR DEN HAAG!
U treft er de aparte klasse van kwaliteitsmerken!

- Alkeha
- Kokon
- Corel
- Elisa F
- Evelin Brandt
- Ilse Jacobsen
- No Man's Land
- Oska
- Slippely
- Sust
- Zilch

BABS & LIZETH

Damesmodezaak in de Archipelbuurt

Bankastraat 107 Den Haag Tel 070 - 338 94 18
Wo t/m vrij 10.00 - 18.00 uur Zat 10.00 - 16.00 uur

Cursus Mindfulness

Met aandacht afwassen of eten betekent dat je in 't dagelijks handelen aanwezig bent. Je accepteert wat er is en bent in het moment.
Stress van 'willen dat 't anders is', 'moeten' en 'resultaten najagen' valt weg.
Leven in aandacht geeft energie.

14, 21, 28 januari
4, 11, 18 februari 2014
19.45 tot 22.15 uur. Prijs: €75
Het Klokhuis, Celebesstraat 4.
Info/aanmelden voor 24 december
Mariyanne Voets 070 345 24 56
mariyannevoets@yahoo.com

TUINAANLEG EN ONDERHOUD
HOVENIERSBEDRIJF
"DE CONIFEER"
Ook voor uw sierbestrating, kleine sloopwerkzaamheden, balkon, snoeien en rooien van bomen.

R.G. v. Straaten
Borneostraat 54
2585 TW Den Haag
KVK 07150046

Telefoon/Fax: 070-3541806
liefst na 18.00 uur
Mobiel: 06-53780411
Mail: info@deconifeer.nl

Drost & Juten

Netwerk Notarissen

Samen kunnen wij meer voor u betekenen

Postbus 85694, 2508 CJ Den Haag
Nassauplein 36, 2585 ED Den Haag
Telefoon (070) 342 51 00
Fax (070) 356 27 38
E-mail notarissen@drost.juten.knb.nl
Op afspraak ook 's avonds geopend

Chr. Th. JEHEE

Steenhouwerij en
Natuursteenhandel

Gevelbekleding - Schouwbekleding
Trappbekleding - Vloeren
Vensterbanken - Grafmonumenten

Sumatrastraat 30 2585 CS Den Haag
Telefoon 070 - 350 44 80 Telefax 070 - 352 08 06

ANNETTE
POLDERMAN

LIJSTEN / ENCADREMENTEN

BANKAstraat 85
2585 EH DEN HAAG
TELEFOON: 070 - 355 62 25

La Ropa

Betaalbare
damesmode en accessoires
tassen, sjaals en sieraden

i.s.m. Jetty's for You
bruids-/avondkleding
en accessoires

Bruidsjurken v.a. €275
Avond-/cocktailkleding v.a. €125
alles kan op maat vervaardigd worden

Javastraat 112 • 06 37 199 908
di t/m vrij 12-17:30 uur
zat 12-17 uur

THUIS
WERKERS

THUIS
WERKERS

Hun beroepen variëren nogal, van kunstenaar en manueel
therapeut tot kapper en mediator bij echtscheidingen.
Een paar dingen hebben ze gemeen, ze ondernemen
zelfstandig en ze werken aan huis.

De wijkkrant klopte bij enkelen van hen aan...

MILLY SCHOONHEIDSSUDIO 'MIJN AFSpraak'

We zijn op bezoek bij schoonheidsstudio 'Mijn Afspraak', Sumatrastraat 344. Eigenaresse is Milly, die hier in september 2010 haar salon heeft gevestigd. 'Mijn grote droom was zelfstandig te werken, mijn eigen bedrijf te hebben. Ik had al ruim twintig jaar ervaring als schoonheidsspecialiste en het werd tijd om mijn vleugels uit te slaan. Ik vond de Archipel een mooie buurt, en toen ik hier een ruimte kon huren, was het snel bekeken.'

Die ruimte is op de begane grond, en telt eigenlijk vier gedeeltes: twee behandelmekers, een wachtruimte, en aan de straatkant de entree annex winkel, door een grote etalageruimte zichtbaar en toegankelijk. Deze indeling is speciaal zo ontworpen, met hoge ramen in de behandelmekers zodat er een transparante, lichte sfeer ontstaat. Er is ook nog een intieme stadstuin die in de zomer een aangename wachtkamer is. Aan de muren binnen hangt nu werk van een schilderes, een andere keer foto's. 'Zo kun je anderen ook nog eens helpen.' De gehele ruimte voelt prettig aan: rustig en sereen.

Milly heeft haar droom waar gemaakt. Ze begon met wat bestaande klanten en gaandeweg kwamen er meer bij, ook uit de buurt. Door haar open etalage lopen mensen gemakkelijk binnen, en tevreden klanten (zowel vrouwen als mannen) zorgen voor mond-tot-mond reclame. Haar zaak loopt goed en wellicht is er in de toekomst ruimte voor een collega.

'Als je hier komt doe je echt iets voor jezelf, je hebt je eigen afspraak. Ik heb geen standaardbehandeling, ik vraag wat de klant zelf wil'

Enthousiast vertelt ze over 'haar' merk Guinot, een beproefd, traditioneel merk uit Frankrijk dat een eigen apparaat ontwikkelde om door middel van hydradermie en ionisatie stoffen in de huid te brengen. 'Guinot gebruikt steeds meer natuurlijke ingrediënten, maar ik werk ook met twee andere merken die helemaal op natuurlijke basis zijn.' Zoals SpaRitual (hand- en voetverzorging, badproducten) dat geheel veganistisch is. Series nagellak in prachtige tinten bij voorbeeld, zonder agressieve ingrediënten. Zelfs de kleuren zijn gemaakt met natuurlijke stoffen. De naam 'Mijn afspraak' is bewust gekozen. 'Als je hier komt doe je echt iets voor jezelf, je hebt je eigen afspraak. Ik heb geen standaardbehandeling, ik vraag eerst wat de klant zelf wil.'

Haar toekomstdroom? 'Eigenlijk heb ik die al waargemaakt. Ik heb een heerlijk vak, het is afwisselend, ik vind alles leuk. Ik ben nu eigen baas, ik kan nog erbij leren wat ik wil. En ik ga op zoek naar een medisch pedicure. Het lijkt me mooi om zo'n specifieke service ook te kunnen bieden. En verder hoop ik natuurlijk dat steeds meer mensen de weg naar 'Mijn Afspraak' zullen weten te vinden.'

PVZ

www.mijnafspraak.nu 070 306 23 72

WILMA MARIJNISSEN SCENOGRAAF, THEATERVORMGEVER EN BEELDEND KUNSTENAAR

Bij een kopje thee vertelt Archipelbewoner Wilma Marijnissen over haar beroep als beeldend kunstenaar, scenograaf/theatervormgever. 'Ik hou me in mijn werk bezig met verdwijnend landschap en verdwijnende herinnering en meer in het algemeen met de relatie tussen de identiteit van de mens en van de plek. Samenwerking met andere disciplines is voor mij essentieel en mijn producties worden vaak uitgevoerd op rauwe locaties. Mijn moeder was mijn grote inspiratie, de sterke kracht in mijn leven.'

De invloed van haar moeder is duidelijk merkbaar in Wilma's dans/theaterproductie 'Stabilitas Loci: Vrouwen in een mannenwereld' die begin november te zien was in De Binnenstadgarage in de Binckhorst, 'een buurt waar mensen van aanpakken weten en elkaar helpen'. Wilma woont al sinds eind jaren 80 in de Archipelbuurt maar haar hart ligt in de Binckhorst. Afkomstig uit een gezin waar het leven om de auto draaide - haar vader had onder meer een garage/pompstation, een taxiondernemmer en een rijkschool - maakte ze een voorstelling waar een garage voor een weekend werd omgebouwd tot een theater. Ze toont hoe diverse familiebedrijfjes op het industrie- en bedrijventerrein de Binckhorst generaties lang verbonden zijn met hun plek. De vrouwen achter deze ondernemingen zorgen vaak voor de onzichtbare stabiliteit.

Een opleiding in de kunsten lag in het gezin waar Wilma uitkomt niet voor de hand. Pas nadat ze de sociale academie had afgerond vond ze via de Vrije Academie op eigen kracht haar weg naar het theater. Aan de Gerrit Rietveld Academie studeerde ze theatervormgeving, een afdeling waar alle kunstdisciplines samenkomen. Zo werd ze scenograaf, theatervormgever en beeldend kunstenaar.

Op de vraag wat scenografie nou precies is legt Wilma uit: 'Een scenograaf ontwikkelt en realiseert kunstinstallaties binnen theater. Theatervormgeving houdt zich bezig met decor, is meer toegepast'. Door 'samenwerken, op elkaar reageren, samen opbouwen', geeft Wilma vorm aan een eigen kunstwerk op het toneel.

Voor de Archipelbuurt ligt een project als 'Stabilitas Loci' niet direct voor de hand. 'De wijk wordt in toenemende mate bepaald door de internationale gemeenschap. 'Expats komen en gaan, zij hebben minder binding met de wijk en daardoor komen er minder verhalen en geschiedenissen', aldus Wilma. Een project/voorstelling in de Archipel/Willemspark zou met medewerking van de oude Indische mensen die hier nog wonen, kunnen gaan over het langzaam verdwijnen van hun cultuur. De achtergronden van de 'katholieke rafels' in de wijk inspireren haar ook. Voorlopig moet 'Stabilitas' nog worden afgerond. Daarna, zegt ze, 'ga ik me bezinnen op opdrachten met een verdiepende zeggingskracht van het idioom van de eigen installaties / toneelbeelden voor dans en theater'. In de komende tijd zal Wilma met name met kunst en cultuureducatie bezig zijn.

LVL

Bent u een zelfstandige zonder
personeel (ZZP'er) of kent u er één?
Laat het me weten!

eva@archipelwillemspark.nl

Zo op het eerste
gezicht lijkt u
mij een vrouw
die meer van antieke
juwelen en kunst

houdt dan van verhalen over gesubsidieerde zonnepanelen', zei de man van de blauwe jas. 'Hoewel duurzaamheid en kunst goed samen kunnen gaan... En de rode wijn die hier in het Energie Café wordt geschonken kunt u net zoals ik nauwelijks waarderen', zei hij, en dat net voor ik hem zelf kon aanspreken, maar wel met bijna de zelfde woorden die ik voor hem in gedachten had, voordat ik het aandurfde op hem af te stappen. Ik stond versteld en kleurde licht. Wist hij dat ik hem in een soort romantische flow gevolgd had, van het oude Zeldenrust, via de Edelsmederij en de Homeopathische arts naar hier? Het kon haast niet anders.

Hij noemde zijn naam, maar de akoestiek was ondanks de hoge PR plafonds zo slecht, dat ik er niet veel meer uit kon opmaken dan dat zijn naam in ieder geval niet De Jong was. In mijn nervositeit antwoordde ik iets zo onsamenhangends dat hij mij toelachte, en zei dat wij dan toch ergens anders een goed glas wijn zouden kunnen gaan drinken. Maar ik moest hem dan wel even helpen om een schilderij te dragen, als dat er tenminste nog stond, zei hij nauwelijks bezorgd.

Ik liet mij, geheel tegen mijn gewoonte, als een mak schaap naar buiten leiden, en zowaar de Isaac Israëls stond, slechts gecamoufleerd door de blauwe jas, nog op zijn plaats. Er zat geen lijst omheen en samen tilden wij het kunstwerk makkelijk op en sjuwden het richting Bankaheuvel. Hier wilde mijn onverwachte date bij een relatie van hem, overigens een in onze buurt bekende kunstschilder, zijn Israëls afgeven. De reden werd niet genoemd. Voor restauratie? Dan hadden wij toch beter naar mijn overbuurvrouw in de Riouwstraat kunnen lopen... Het enige dat ik te horen kreeg was dat de kunstschilder en zijn vriendin heel gastvrij waren en dat het in hun souterrain goed toeven was. Bij een huis waar ik, toevallig of niet, al jaren verlangend en bewonderend naar had gekeken stopten wij. Er hing een opvallende rood, wit, blauw geschilderde vlaggenstok aan de gevel en aan die vlaggenstok hing een klein konijntje. Ah, we zijn welkom, kijk maar, kijk knuffeldier hangt uit...

... wordt
vervolgd

JDM

't KLOKHUIS

**Klokhuis
kerstsluiting
Gesloten
23 december
tot 4 januari**

Wijk- en Dienstencentrum 't Klokhuis

Celebesstraat 4
2585 TJ Den Haag
T. 070 350 35 11 F. 070 358 71 90
I. www.stichtinghetklokhuis.nl
E. stichtinghetklokhuis@live.nl

Openingstijden 't Klokhuis
maandag t/m donderdag 09.00 – 16.00 uur,
vrijdag 9.00 – 13.00 uur.

U kunt voor informatie, reserveringen en toegangs-
kaarten van activiteiten bij onze infobalie terecht,
dagelijks van 9.00 uur tot 13.00 uur.

Bestuur Stichting Het Klokhuis

De heer R. Klein voorzitter
ruudklein@stichtinghetklokhuis.nl

Mevrouw E. de Bles bestuurslid
liesbethdebles@hotmail.com

De heer W. Oostdam penningmeester
ienwoostdam@ziggo.nl

De heer W. Punt bestuurslid
wpunt@casema.nl

Stichting Ouderenwerk A/W/Z
Secr. mw G. Arkes, van Speijkstraat 37A
2518 EV Den Haag, T. 392 74 96

Ouderenconsulent Matthias Wenzel,
spreekuur tussen 11.00 - 12.00 uur op afspraak
via 't Klokhuis, T. 350 35 11

Afspraak maatschappelijk werk
Corrie v.d. Velden, ma, di en do, T 424 80 00

Wijkbus 'STAP IN'
aanmelden/info: tussen 9 - 10 uur, T 352 04 16

Telefooncirkel A/W/Z
Info coördinator
mw P. Jansen, T 350 70 58
mw M. Simonis-van Harten, T 350 34 94

Bloedafname en Trombosedienst

De Trombosedienst neemt, in samenwerking
met het Bronovo Ziekenhuis, drie keer per
week bloed af in het Klokhuis.

Men kan terecht op de volgende tijdstippen:
dinsdag 10.00 – 11.00 uur
woensdag 08.15 – 09.15 uur
vrijdag 08.15 – 09.15 uur

Op wo en vr is het Klokhuis open vanaf 8 uur.

Burenhulpcentrale?

Burenhulp is iemand uit de eigen straat of buurt een handje te helpen. Een keer een boodschap doen of de hond uitlaten, een kastje naar boven sjouwen of een tv programmeren. De burenhulpcentrale zorgt er voor dat mensen die iets nodig hebben op een makkelijke manier in contact komen met mensen uit de buurt die weleens iets voor een ander willen doen. Dat kan via de telefoon, maar ook via de website.

Voor kleine en kortdurende hulpvragen kan Burenhulp ingeschakeld worden, bijvoorbeeld als u een keer zelf geen boodschappen kunt doen, de hond niet kunt uitlaten, een klein klusje in huis of tuin heeft, ergens naartoe moet en vervoer nodig heeft of voor een uurtje een oppas zoekt. Om de bovenstaande burenhulp te kunnen bieden hebben, zijn er deelnemers nodig. Als u zich opgeeft als deelnemer kunt u af en toe gebeld worden door de centrale met de vraag of u iets voor iemand in de buurt kunt doen. U bepaalt zelf wanneer u iets voor uw buurtgenoten wilt betekenen en zit dus nergens aan vast.

Voor meer informatie kunt u bellen naar 070 262 99 99 of de website bezoeken www.burenhulpcentrale.nl. Wilt u zich als deelnemer aanmelden, dan kunt u het best langskomen bij WDC De Heldenhoek, Elandstraat 88.

Rondvaarten en jubilea

Op 30 november gaan wij als Haagse Rondvaartorganisatie De Willemsvaart, samen met Boot Varen Den Haag, Salonboot Rondvaart Den Haag, De Hollandse Vloot en Oranjeboot, iets bijzonders doen ivm 1813-2013 (landing van de Prins van Oranje op Scheveningen, dit jaar gevierd in aanwezigheid van de Koning en Huub Stapel als prins van Oranje).

We varen in de vroege ochtend met open en overdekte schepen naar Scheveningen toe. Compleet met ontbijt en achtergrondmuziek van componisten Verdi en Wagner (geboren in 1813). De bruggen gaan open en we vieren aan boord alle bijzondere jubilea die Den Haag dit jaar heeft kunnen vieren.

Bijzondere Data

75 Jaar Haagse Markt Hobbemapplein (1938-2013), 100 jaar na de geboorte van Bohmans (2mrt), 100 jaar na de geboorte van Carmiggelt (7 okt), 150 jaar na de opening v/d Dierentuin, 150 jaar na de geboorte van Couperus (10 juni), 25 jaar Zwarte Ruiter, 175 jaar Raad van State, 200 jaar Monarchie-Nederland, 765 jaar Den Haag, 400 jaar na start graven Singelsgracht om Den Haag, 365 jaar na de 80 jarige oorlog, 165 jaar na de grondwet van Koning Willem II en Thorbecke, 40 jaar Vrienden van Den Haag, 10 jaar Uitvindersbuurt, 25 jaar TongTong-Fair (en voorganger) op het Malieveld, 65 jaar na hetherstel van het Westbroekpark, 5 jaar Willemsvaart, 5 jaar

Salonboot Delft / Den Haag, 10 jaar Rondvaarten in Den Haag 'nieuwe stijl', 125 jaar Verversingskanaal, 145 jaar Koninginnegracht/Kanaal, 100 jaar Haagse Imkers Reigersbergen, 100 jaar Japanse Tuin, 100 jaar Vredespaleis, 20 jaar Stichting Haags Industrieel Erfgoed, ... Kortom: heel veel bijzonders dit jaar

Bijzondere CD

We vieren deze bijzondere jubilea door een bijzondere CD te maken (film) met vrijwilligers ... En zullen dat dus ook doen met een zeer indrukwekkende vaartocht, waarbij de bruggen open gaan en er eindelijk weer een echte verbinding wordt gelegd met Scheveningen via het Verversingskanaal, iets dat na de Watersnoodramp van 1953 (! 60 jaar geleden) zelden meer gebeurd is (we deden het al met kinder-vaartochten naar Sinterklaas, dit jaar ook - 16 november).

De vaartocht naar Scheveningen vindt dus plaats op 30 november. Tussen 8.45 en 9.00 uur vertrekken diverse schepen naar Scheveningen. We komen daar aan ruim voor de feestelijkheden die verband houden met de landing van de Prins van Oranje op 30 november 1813 beginnen.

Dit jaar zijn er 2 gastvrouwen in 't Klokhuis, die 25 jaarvrijwilligster zijn. Dit zijn Lucie Hannappel en Matilde Witsen Elias. Deze zomer werd dit feestelijk herdacht met een barbecue in de tuin van 't Klokhuis. Staande naast Matilde staat Liesbeth de Bles, die bloemen aanbiedt.

FOTO-EXPOSITIE

De indianen van Panama

Van 1 september tot 3 november hangt het Klokhuis vol met schilderijen van Lydia Lindo-Teding van Berkhout (kort gezegd: T.v.B., zoals ze haar werk ook signeert). In haar eigen woorden: 'Eind jaren 70 woonde ik op Curaçao, waar de mooie pasteltinten van lucht, water en huizen mij tot schilderen inspireerden'.

Voor velen is Panama alleen bekend van het Panama-kanaal. In Panama wonen echter verschillende indianenvolken die in kleine gemeenschappen nog op een traditionele manier leven van de visvangst, veeteelt en landbouw voor eigen gebruik. De Emberra indianen leven op het vaste land van Panama en proberen hun oude rituelen, levenswijze en land angstvallig te beschermen tegen de oprukkende westerse cultuur. De Kuna indianen wonen vooral op de San Blas eilanden, kleine stipjes fijn zand met prachtige palm-bomen voor de kust van Panama in de Atlantische Oceaan. Zij beschermen hun gebied tegen massatoerisme. Ze beheren de oceaan rond de eilanden, waar alleen met menselijke kracht gevist mag worden en alleen op eigen longinhoud mag worden gedoken. De Haagse sociologe en fotografe Jacintha van Beveren (www.castora.nl) reisde in januari 2013 door Panama. Zij gaf in september een lezing met lichtbeelden in het Museon over beide volken. In het Klokhuis aan de Celebesstraat zijn van 3 november 2013 tot 12 januari 2014 haar foto's te zien. Wilt u komen kijken, bel dan eerst het Klokhuis, tel. 070 350 35 11.

www.castora.nl
<http://www.denhaagdirect.nl/?s=Twinshots>

INGEZONDEN BRIEF

15 jaar Koempoelan september 2013

De Koempoelan is een activiteit van het ouderenwerk van Zebra, welzijnsorganisatie. De ouderenconsulente Anneke Overvoorde en Stichting Pelita hebben het initiatief genomen om samen een koempoelan in het Klokhuis te organiseren. De stichting Pelita helpt mensen die uit het voormalige Nederland-Indië afkomstig zijn. Een groepje vrijwilligers komt regelmatig bijeen om samen met een vertegenwoordiger van St. Pelita en de ouderenconsulent van Zebra de bijeenkomsten te organiseren. Het is inderdaad niet makkelijk om mensen voor een presentatie te vinden binnen het budget van de organisaties.

IOB